

Projekt COEVOLVERS hľadá nové cesty spolužitia človeka a prírody

15.6.2026 - | SAV

Ako môže vyzerat krajina, v ktorej človek prírodu nielen využíva, ale s ňou spolupracuje? Aj na túto otázku hľadá odpovede medzinárodný projekt COEVOLVERS podporený z programu Európskej únie Horizon Europe. Prepája vedcov, samosprávy, miestne komunity, umelcov aj environmentalistov z viacerých európskych krajín a skúma nové modely spolužitia človeka a prírody v čase klimatickej krízy.

Projekt COEVOLVERS sa zameriava na tzv. prírode blízke riešenia (Nature-based Solutions), ktoré môžu pomáhať zadržiavať vodu v krajine, obnovovať lesy, podporovať biodiverzitu či zvyšovať odolnosť komunit voči klimatickej zmene. Vedci v projekte nesledujú iba dáta o prírode či klimatickej zmene, ale skúmajú aj vzťahy medzi ľuďmi, krajinou a miestnymi komunitami. Spolupracujú priamo s obyvateľmi regiónov, samosprávami, farmármi, ochranármi či umelcami a hľadajú riešenia, ktoré by boli prospešné pre prírodu aj pre ľudí. Súčasťou výskumu sú rozhovory s miestnymi komunitami, mapovanie krajiny, participatívne workshopy, umelecké intervencie aj tvorba interaktívnych výstav. Projekt skúma, ako ľudia vnímajú prírodu, čo od nej očakávajú a ako možno do rozhodovania o krajine symbolicky zapojiť aj „hlasy“ vody, lesov, pôdy či zvierat. Cieľom je vytvárať nové formy spolupráce medzi vedou, verejnosťou a prírodou.

„Príroda nie je iba kulisa alebo niečo, čo máme spravovať zvonku. Sme súčasťou jedného spoločného sveta, kde voda, pôda, lesy, zvieratá aj ľudia navzájom ovplyvňujú svoje prežitie. Projekt COEVOLVERS ukazuje, že ak chceme zvládnuť klimatické výzvy budúcnosti, musíme sa znova naučiť načúvať krajine a spolupracovať s ňou,“ hovorí Tatiana Kluvánková z Ústavu ekológie lesa SAV, v. v. i.

Súčasťou projektu sú aj verejné diskusie, umelecké aktivity a interaktívne výstavy, ktoré majú zrozumiteľným spôsobom približovať environmentálne témy širokej verejnosti. Jednou z nich bude aj výstava *Naše Beskydy – soužití člověka s přírodou*, ktorú si verejnosť bude môcť pozrieť od 15. augusta 2026 vo Veľkých Karloviciach v Beskydách. Návštevníci sa na nej dozvedia, čo by nám možno povedali rastliny a živočíchy typické pre beskydskú prírodu, keby vedeli hovoriť ľudskou rečou, spoznajú príklady obnovy krajiny a vyskúšajú si, „ako sa cíti príroda“.

Tému nových foriem spolužitia človeka a prírody otvorí aj **verejná diskusia *Človek a príroda: spolužitie bez návodu?*, ktorá sa uskutoční 25. júna 2026 v podvečerných hodinách v budove Starého evanjelického lýcea v Bratislave**. Organizátori chcú hovoriť o tom, či môže človek žiť s prírodou nie ako jej správca, ale ako jeden z účastníkov spoločného viacdruhového sveta – sveta, kde majú svoje potreby a limity nielen ľudia, ale aj voda, lesy či pôda.

Diskusia bude otvorená širokej verejnosti. Presný čas podujatia organizátori zverejnia neskôr.

Spracovala: Eva Sládková, Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13725&source_no=20